

BOOKA.

Knjiga **183**

HIRO ARIKAVA
PUTOPIS JEDNOG MAČKA

Naslov originala

Hiro Arikawa (有川浩)

Tabineko Ripoto (旅猫レポート)

© Hiro Arikawa, 2015.

All rights reserved.

First published in Japan in 2015 by Kodansha Ltd., Tokyo. Publication rights for this Serbian edition arranged through Kodansha Ltd., Tokyo.

ZA IZDAVAČA
Ivan Bevc
Nika Strugar Bevc

© za srpsko izdanje

BOOKA

11000 Beograd, Cara Dušana 68

office@booka.in

www.booka.rs

IZVRŠNA UREDNICA

Sanja Bogičević

PREVOD S JAPANSKOG

Nataša Tomić

LEKTURA

Borka Slepčević

KOREKTURA

Nevena Bojičić

PRELOM

Bodin Jovanović

DIZAJN KORICA

Marija Stojisavljević

ŠTAMPA

DMD štamparija

Beograd, 2023.

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene saglasnosti izdavača.

HIRO ARIKAVA
PUTOPIS JEDNOG MAČKA

Prevela Nataša Tomić

Prolog

Pre našeg polaska na put

Ja sam mačak. Još nemam ime¹, izjavio je jedan uvaženi mačak koji je navodno postojao u ovoj zemlji. Koliko su ga stvarno uvažavali, to već ne znam, ali sam tog čuvenog mačka nadmašio bar utoliko što ja imam ime.

Da li se meni to ime uopšte sviđa ili ne, sasvim je druga priča. Zato što ime koje mi je dato vrlo očigledno ne pristaje mom polu.

Dobio sam ga pre pet godina, tačno negde u ono vreme kad sam stasao. Uzgred, izgleda da postoje razne teorije o tome kako se mačje godine preračunavaju u ljudske, ali valjda im je svima zajedničko to što smatraju da je s godinu dana starosti mačka navršila otprilike dvadeset ljudskih.

U to vreme, omiljeno mesto za spavanje bila mi je hauba jednog srebrnog karavana koji je stajao na parkingu neke zgrade. Glavni razlog za to što sam voleo da spavam na toj haubi jeste to što me niko nije ponižavao šickajući me odatle. Ljudska bića, premda su tek jedna vrsta velikog majmuna

---

¹ Ovim rečima počinje roman „Ja sam mačak“ jednog od najznačajnijih japanskih pisaca, Nacumea Sosekija (1867–1916). (Prim. prev.)

koji ume uspravno da hoda, izuzetno su nadmena. Koja je to logika, pitam se, da ostaviš automobil na milost i nemilost vremenskim nepogodama, ali ne možeš da podneseš da ti mačka zgazi na njega? Što se mačaka tiče, svaka površina pod kapom nebeskom na koju se da zgaziti javni je drum. Ali ostavimo li otiske šapa na nekoj haubi, ljudi dobiju nervni slom i izlaze da nas rasteraju.

Uglavnom, ta hauba srebrnog automobila bila je moje omiljeno mesto za spavanje. Moje prve zime, hauba je na suncu umela tako divno da se zagreje da mi je bila baš zgodno mesto za popodnevenu dremku.

Ubrzo je došlo proleće, pa sam tako na njoj dočekaao celu jednu smenu godišnjih doba. Za jednu mačku velika je sreća ako se rodi u proleće. Mačke obično imaju dve ljubavne sezone u godini – proleće i jesen – ali većina mačića koji se rode u jesen ne uspe da preživi zimu.

Jednog dana, dok sam na toj toploj haubi ležao sklupčan, najednom sam osetio nečiji užareni pogled na sebi. Proškiliho sam i bacio pogled u tom pravcu, kad sam ugledao jednog visokog suvonjavog mladog čoveka kako suženih očiju pilji u mene dok dremam.

„Hej, zar ti stalno ovde spavaš?“

Pa da. Imaš neki problem?

„Baš si sladak.“

Jeste. Stalno mi to govore.

„Mogu li da te pomazim?“

Neka, hvala.

Blago sam zamahnuo prednjom šapom da ga zastrašim, a on je napućio usne kao da sam mu nešto uskratilo. Slušaj, prijatelju, ako navaljuješ da me maziš dok spavam, ti si neprijatan a ne ja!

„Izgleda da kod tebe nema zabadava.“

Ovaj očigledno ništa ne kopča. Valjda je normalno da mi nešto da u zamenu za to što mi remeti miran san. Kad sam podigao glavu, video sam da čovek počinje da kopa po kesi iz samoposluge koja mu je visila s ruke.

„Izgleda da nisam kupio ništa što mačke jedu.“

Ma, ništa ti ne brini, mi uličari uopšte ne biraмо. Eto, slobodno mi daj malo tih sušenih dagnji.

Njušnuo sam pakovanje koje je provirilo iz kese, a čovek se nelagodno osmehnuo i lupnuo me po glavi.

Hej, ti baš trčiš pred rudu!

„Ne može, to nije dobro za tebe. Osim toga, mnogo je ljuto.“

Nije dobro za mene? Zar stvarno misliš da mačak lotalica koji ne zna šta će biti sutra ima prostora da vodi računa o svom zdravlju? Jedino mi je bitno da ove sekunde napunim stomak.

Čovek je na kraju iz svog sendviča izdvojio komad šnicle, sljuštio poh s njega i pružio mi ga na dlanu.

Misliš tako da ga pojedem, iz tvoje ruke? Iz te ruke koja tek tako pokušava da smanji distancu između nas? Hajde, dobro, napraviću kompromis jer nemam baš toliko često priliku da pojedem sveže, pa još i tako sočno meso.

Dok sam ja žvakao to meso, ispod moje brade zavukli su se prsti i skliznuli ka mom uhu. Prsti desne, slobodne ruke tog čoveka nežno su me češkali iza uha. Ljudima koji mi daju da jedem dozvoljavam na blic da me pomaze, ali taj čovek je to radio vrlo stručno.

Ako me budeš častio još malo, daću ti da me počeškaš i ispod brade, da znaš. Utom mi je glava skliznula pod njegovu šaku pa sam je protrljao o njegov dlan.

„Hej, pa ovo je samo sendvič s kupusom“, nasmešio se on, i iz druge polovine sendviča izvukao preostalo meso, i njega odvojio od poha i pružio mi ga na dlanu.

Možeš slobodno da ostaviš taj poh na mesu, ništa meni ne smeta – stomak će mi samo biti za toliko puniji.

Da bih mu se odužio za sve te darove, pustio sam ga da me dobro izmazi, ali je onda bilo vreme da se radnja zatvara. Taman kad sam pomislio da ponovo zamahnem prednjom šapom da ga poteram, čovek je u trenu povukao ruku, rekao: „Vidimo se“, i otišao pravo uza stepenice zgrade.

Morao sam da priznam da ima i odličan tajming.

Eto, tako je izgledao naš prvi susret, a upravo taj čovek mi je nešto kasnije dao i ime.

Od tada pa nadalje, svake večeri su mi ispod srebrnog karavana bile servirane hrskalice. Tamo u senci stražnje gume, tačno jedan hvat ljudske šake, a taman za jedan mačji obrok. Onaj čovek što se popeo uza stepenice zgrade tuma-rao je noću da mi ih iznese. Kad sam bio tu, ukrao bi poneki dodir u zamenu za darove, ali i kad nisam, diskretno bi ih ostavljao za mene.

Jeste se dešavalo da neka druga mačka do hrskalica stig-ne pre mene, a bivalo je i dana da on valjda nekud ode i da ih ja uzaludno čekam sve do jutra, ali sam od tog dana uglav-nom redovno jeo po jedan obrok dnevno. No dobro, ljudi su ipak nepouzdana stvorenja, na njih nikad ne možeš potpu-no da se osloniš. Lutalice su spretne u tome da na raznim mestima nalaze slamke za spasavanje.

Bili smo poznanici na odgovarajućoj distanci, on i ja. I ta-man kad sam se na toj distanci u našem poznanstvu potpu-no odomaćio, sudbina se preokrenula i u naš odnos unela tektonsku promenu.

A bogami, i ozbiljno zbolela.

Bila je noć, a ja sam prelazio ulicu kad su me farovi au-tomobila najednom zaslepili. I taman kad sam hteo da se

zaletim da ga izbegnem, zauralala je automobilska sirena. To uopšte nije bio dobar znak.

Zaprepašćen, sekund sam zakasnio da potrčim. Trebalo bi da sam imao sasvim dovoljno vremena da klisnem i za dlaku da ga izbegnem. Ali silovit udarac vinuo me je u vazduh – i više nisam imao pojma šta se dešava.

Uglavnom, kad sam došao sebi, zatekao sam se u žbunu kraj drumu. I osetio takav bol po celom telu kakav nikad u životu do tada nisam iskusio. Ali bio sam živ.

Ah, kakav užas, mislio sam pokušavajući da se pridignem i zavapio: mjauuu! Jao, jao! Zadnja desna noga me je bolela kao nikad dotad.

Stropoštao sam se na zemlju i izvrnuo se da oližem ranu. Imao sam šta da vidim: koska mi je bila izletela napolje!

Da je to bio neki ujed ili posekotina, taj moj jezik bi još i bio od neke koristi, ali ovako ništa nije vredelo. Silovit bol nepokolebljivo je potvrđivao postojanje one štrčeće koske. Kao da je nisam i sam video i bez njega!

Šta da radim, šta da radim? Upomoć! Halo, ima li koga? Pomažite!

Pa da, ko bi se uopšte našao da jednoj lutalici priskoči u pomoć?

Ali tog trenutka na pamet mi je pao onaj čovek što je svake večeri dolazio da mi ostavi hrskalice. Možda bi taj mogao da mi pomogne, mislio sam, ni sam ne znam zašto. Ipak je naše poznanstvo bilo na distanci, uz povremeno maženje koje sam mu dozvoljavao kad bi mi donosio darove.

Ustao sam i počeo da hodam, vukući onu zadnju desnu nogu iz koje je štrčala koska. Samo od tog struganja po tlu sve koske su me bolele. Zadnje noge su me usput više puta izdale. To je to, ne mogu dalje, ne vredi, ni korak više ne mogu da pređem, mislio sam.

Iako nisam bio bogzna koliko daleko od zgrade kad sam krenuo, dok sam stigao nazad do srebrnog auta, nebo se već bilo zabeležilo.

Sad je stvarno kraj, mislio sam. Ne mogu dalje, ne vredi, ni korak više ne mogu da napravim.

I onda sam počeo da se derem koliko me je grlo nosilo. Jaooooooooo! Jaukao sam i jaukao, a moji jauci su odzvanjali sve dok mi glas nije zanemoćao. Sve me je bolelo i od tog jaukanja, da budem iskren.

U tom trenutku, neko je sišao sa stepenica zgrade. Podigao sam pogled i ugledao ga. Bio je to onaj čovek.

„Znao sam da si to ti“, dotrčao je muškarac do mene i prebledeo kad me je video. „Šta se desilo, udario te je auto?“

Pa da, malo mi je glupo, ali dobro sam se udesio.

„Boli li te? Jeste, sigurno da boli.“

Kakvo pitanje, pa normalno da boli. Stvarno mi ideš na živce. Pokaži malo saosećanja s ranjenom mačkom.

„Probudilo me je tvoje arlaukanje. Mene si dozivao, zar ne?“

Jeste, zvao sam i zvao, a tebe ni od korova.

„Mora da si mislio da ja nekako mogu da ti pomognem...“

Došlo mi je samo da ga popreko pogledam, ali čovek je, iz nekog razloga, počeo da šmrca. A što sad ti plačeš?

„Svaka ti čast što si se mene setio.“

Mačke ne plaču onako kako to ljudi čine. Pa ipak, činilo mi se da mogu da razumem kakvo je to osećanje koje te navodi na suze.

Taman kad sam pomislio da je svemu kraj, tebe sam se setio. A ako sam već dovde dospao, sve će se valjda već nekako srediti. Dakle, sad ćeš nešto preduzeti? Užasno me boli, sad se već plašim. Šta će sa mnom biti?

„De-de, ništa ne brini, biće sve u redu.“

Čovek me je smestio u kartonsku kutiju postavljenu puf-nastim peškirom i stavio me u srebrni karavan.

Naše odredište bila je veterinarska ambulanta. Što se mene tiče, veterinarske ambulante su paklena mesta, pa ću izostaviti detalje. Većini životinja dovoljan je jedan odlazak u ambulantu da ne požele da se više nikad tamo vrate, pa nema nikakvog smisla da sad o svom slučaju razglabam u sitna creva.

Tako je odluka pala da boravim kod tog čoveka u stanu dok mi se rane ne zacele. Stan mu je bio uredan i u njemu je živio sam. Kutiju s peskom stavio mi je kraj polica u kupatilu, a činije za hranu i vodu u kuhinju.

Možda tako ne delujem, ali ja sam vrlo pametan i lepo vaspitan mačak i iz prve sam naučio kako se koristi pesak a da nijednom nisam ništa uneredio. Evo, na primer, ako se meni kaže: „Nemoj tu da oštiriš nokte“, ja to ne radim. A pošto za to nije valjalo koristiti zidove i stubove, ja sam gledao da ih oštirim o nameštaj i tepihe. Jer čovek mi nikad nije rekao da su nameštaj i tepisi zabranjeni. (Isprva jeste napravio pomalo tužnu grimasu kad je to video, ali sam ja od onih mačaka koje umeju dobro da tumače atmosferu, pa sam umeo i da nanjušim šta je apsolutno zabranjeno a šta nije. Dakle, nameštaj i tepisi nisu bili *apsolutno* zabranjeni.)

Do trenutka kad su mi izvadili konce a kost sasvim zarasla, prošlo je valjda dva meseca. Za to vreme, saznao sam i kako se čovek zove. Satoru Mijavaki.

Satoru mi se sve vreme obraćao sa: „Hej!“, „Mačak!“, ili kako god bi mu u trenutku dunulo. Što je i logično jer nisam imao ime. A sve i da ga jesam imao, ne bih imao načina da mu ga obznanim jer Satoru ne razume moj jezik. Vrlo je nepraktično to što ljudi razumeju samo jedni druge. Kad su te stvari u pitanju, životinje su mnogo veće poliglote, jeste li to znali?

Kad god bih ja poželeo da izađem napolje, Satoru bi namreškao obrve i ubeđivao se sa mnom sa zabrinutim izrazom na licu.

„Hej, budeš li sad izašao napolje, možda se više nikad nećeš vratiti, zar ne? Daj, molim te, strpi se dok sasvim ne ozdraviš. Nećeš valjda da ti konci ostanu u nozi do kraja života?“

Ako još samo malo budem istrpeo, ponovo ću moći da hodam, a nisam ni mislio da će konci u nozi biti neki problem, ali uglavnom, pošto je Satoru izgledao toliko zabrinuto, suzdržao sam se da za ta dva meseca ne izađem u šetnju. A i stvarno mi nije trebalo da tako kljakav ulazim u okršaje sa suparničkim mačkama.

Ubrzo sam se sasvim oporavio.

Pred onim ulaznim vratima, pred kojima mi je uvek sa onom istom zabrinutom grimasom na licu branio izlazak, stajao sam i mjaukao: pusti me napolje. Hvala ti na svemu. Zahvalan sam što si se toliko žrtvovao za mene. Napraviću izuzetak u tvom slučaju i dozvoljavaću ti da me maziš na onom srebrnom karavanu, čak i ako mi ne budeš donosio darove.

Ali tog dana, Satoruov izraz lica više nije bio zabrinut, nego tužan. Bilo je isto kao s nameštajem i tepisima: izlazak mi nije bio apsolutno zabranjen, ali... Eto, takav izraz lica.

„Ipak bi više voleo da budeš napolju, jelda?“

Ček-ček, pa nemoj sad da praviš takvu... takvu plačnu grimasu! Sad ću ja da se rastužim ako budem izašao.

„Razmišljao sam o tome da li bi možda hteo da budeš moj mačak.“

Iskreno, nisam ni mislio da imam izbora. Ja sam prava-pravcata lotalica i nikad mi ni na pamet nije palo da bih mogao da postanem kućni ljubimac. Mislio sam da će me on vidati dok

se ne oporavim i nameravao da odem, tačnije – bio sam ubeđen da ću morati da odem čim mi bude bilo sasvim dobro.

Kad već ionako odlazim, zar ne bi bilo mnogo elegantnije da sam šmugnem napolje nego da me poteraju odavde? Ipak su mačke prefinjena stvorenja. Ako si već hteo da ti budem kućna mačka, trebalo je to ranije da mi kažeš.

Vrlo nerado, Satoru me je pustio da se izmigoljim kroz otvorena vrata. Osvrnulo sam se i mjauknuo ka njemu.

Hajde, dođi!

Za jednog čoveka, Satoru je imao dobar osećaj da protumači mačji jezik, pa je očigledno razumeo šta mu govorim. Malo se zbunio, a zatim je pošao za mnom.

Bilo je to veće puno mesečine, a ulice su bile potpuno utihnule.

Skočio sam na haubu srebrnog karavana i sam opčinjen snagom svog ponovo zadobijenog odraza. A onda sam ponovo sišao na zemlju i izvaljao se našte srca.

Utom je ulicom u našoj blizini prošao automobil. Rep mi se istog časa uspravio kao strela, a strah od udarca od kojeg bi koska ponovo mogla da mi izleti napolje prozeo je celo moje telo. Kad sam došao sebi, shvatio sam da se krijem iza Satorua. Videvši me takvog, Satoru mi je samo uputio sažaljiv smešak.

Pošto smo obišli jedan krug po kraju, Satoru i ja smo se vratili u zgradu. Stao sam ispred prvih vrata na prvom spratu, podigao pogled ka Satoruu i mjauknuo: otvori!

On samo što nije zaplakao. Ozario se i rekao: „Znači, vraćaš se ovamo, zar ne?“

Jeste. Hajde, otvaraj sad ta vrata.

„Hoćeš li da budeš moj mačak?“

Aha, ali povremeno bismo opet mogli u šetnju.

I tako sam ja postao Satoruov mačak.

„Kad sam bio mali, imao sam mačka koji je bio isti ti“, rekao je Satoru i iz ormara izvadio album sa slikama. „Evo, vidi.“

Album je bio izlepljen slikama nekog mačora. Tačno znam kako se zovu ovakvi ljudi: zaluđenici za mačke.

Mačak na slici stvarno jeste ličio na mene. Gotovo ceo beo, s bojama samo na glavi i repu. Na glavi je imao dve tufne, a rep mu je bio crn i povijen. Razlika je bila samo u tome što je njegov rep bio povijen na suprotnu stranu od mog, ali su mu one tufne na glavi izgledale potpuno isto kao moje.

„Pošto su mu mrlje na glavi bile raspoređene u obliku ideograma za broj osam, dao sam mu ime Haći.“

Kakav neinventivan pristup davanju imena. Već sam se bio zabrinuo kakvo li će ime meni da nadene. Šta ću ako mi bude rekao: posle osmice ide devetka, pa ću ti dati ime Kju?

„Kako ti se čini: Nana?“

Šta, on sad oduzima? Ovo me je zateklo nespremno.

„Evo, vidi: savijen je na suprotnu stranu od Haćijevog. Kad se gleda odozgo, liči na sedmicu.“

On to izgleda priča o mom repu.

Ali stani malo: zar Nana nije baš pravo žensko ime? Ja sam u svakom smislu pravo muško, pa sad ne znam kako misliš da se to uklapa jedno s drugim?

„To ti odgovara, zar ne, Nana? Sedmica je srećan broj, pa nek to taman bude i srećan znak.“

Slušaj šta ti se govori, mjauknuo sam, a Satoru je zaškiljio i počeo me ispod brade.

„I tebi se sviđa, zar ne?“

Ne! Ali dobro, šta sad. To što me je zapitkivao dok me je češkao ispod brade uopšte nije bilo fer. Nisam mogao a da ne počnem da predem.

---

² Jap.: nana – sedam. (Prim. prev.)

„Dakle, sviđa ti se.“

Ama kad ti kažem: ne!

I tako je na kraju pala odluka da mi ime bude Nana a da se prilika da se nesporazum razreši nije ni ukazala (pa kad me je sve vreme češkao ispod brade!).

„Ah, moraćemo da se selimo.“

U zgradi je držanje kućnih ljubimaca bilo zabranjeno, pa je s gazdom izgleda bio postignut dogovor da ostanemo samo dok se ja ne oporavim. I tako smo se Satoru i ja preselili u drugi stan u istom kraju. Čovek koji se samo zarad jedne mačke seli u drugi stan – iako nije na meni kao mački da to govorim – ipak je pravi zaluđenik.

Tako je počeo naš zajednički život. Satoru je mačkama bio besprekoran cimer, a i ja sam mačak koji je besprekoran cimer čoveku.

Za ovih pet godina vodili smo vrlo skladan život.

*

Bio sam već sasvim odrasla mačka, a Satoruu je bilo malo preko trideset.

„Nana, izvini“, pomazio me je Satoru po glavi sa žaljenjem. Sve je u redu, ne uzbuđuj se.

„Žao mi je što je do ovoga došlo.“

Ništa nemoj da mi objašnjavaš. Znam kako to ide.

„Stvarno nisam nameravao da se razdvojim od tebe.“

Život, bio on ljudski, ili u mom slučaju mačji, nije onakav kakav misliš da će biti.

Osim toga, kad budem prestao da živim sa Satoruom, jednostavno ću se vratiti onom životu koji sam vodio pre pet godina. Da me je onog dana kad mi je koska izletela iz noge zalećio, rekao mi zbogom i pustio me napolje, ništa ne

bi bilo. Ne bi mi odmah bilo prijatno, ali bih već sutradan mogao ponovo da živim kao lutalica.

Ja ništa nisam izgubio. Samo sam dobio ime Nana i pet godina zajedničkog života sa Satoruom.

Zato nema potrebe da me tako zabrinuto gledaš.

Mačke uvek mirno prihvataju sve što ih snađe. Jedini izuzetak u mom životu bio je onaj kad sam slomio nogu i pomislio na Satorua.

„Onda, da krenemo?“

Satoru je otvorio poklopac kaveza i ja sam poslušno ušao unutra. Uostalom, za pet godina našeg zajedničkog života, uvek sam bio poslušan mačak. Eto, na primer, kad me je u prvoj godini vodio u onu paklenu ambulantu, uopšte nisam digao dreku iako mi je bilo mrsko što me je strpao u kavez. Takav sam ja mačak.

Pa dobro, da krenemo. Ja, onaj isti mačak koji je bio besprekoran cimer Satoruu, treba da mu budem savršeni saputnik i na tom putu na koji me je poveo.

S mojim kavezom u ruci, Satoru je ušao u srebrni karavan.

1

Kosuke

„Dugo se nismo videli.“

Tako je počinjao imejl Kosukeu.

Pošiljalac je bio Satoru Mijavaki, njegov drug iz detinjstva koji se odselio dok su još išli u osnovnu školu. Satoru se od tada preselio više puta, ali njih dvojica nikada nisu stvarno prestala da budu u kontaktu. Njihovo druženje se za divno čudo nastavljalo i sada kada su već prešli tridesetu. Kad god bi se videli, koliko god godina da je između prošlo, mogli su da nastave tamo gde su stali. Takvo je bilo njihovo prijateljstvo.

„Izvini što ti se javljam ovako iznenada, ali da li bi mogao nešto da mi učiniš: da uzmeš mog mačka?“

Reč je o mačku koga on mnogo voli, ali koga iz određenih neizbežnih okolnosti više ne može da zadrži, pa zato sada traži nekog ko bi ga prihvatio.

Nije pisalo ništa detaljnije o tim neizbežnim okolnostima. Samo da će mačka dovesti da se upoznaju, ukoliko Kosuke bude prihvatio da ga uzme.

Uz to je priložio dve fotografije. Fotografije mačka sa šarom na glavi u obliku ideograma koji je označavao broj osam.

„Ne mogu da verujem!“, izustio je nesvesno Kosuke. „Pa, isti je Haći!“

Mačak na slici veoma je ličio na onog mačka koga su nekada davno njih dvojica zajedno našli.

Kosuke je skrolovao do sledeće fotografije. Na njoj se video uzdignuti rep. Crni rep povijen tako da pravi sedmicu. Kosuke se tad setio da je od nekog jednom čuo da kukasti mačji rep donosi sreću. Sledio je trag svog sećanja da bi se dosetio ko mu je to rekao i uzdahnuo. Da, bila je to njegova žena, koja je otišla da živi kod svojih roditelja. Kada će se ponovo vratiti kući, to se nije znalo. Kosuke je polako počinjao da shvata da će to zauvek tako i ostati.

Kroz glavu mu je prošla apsurdna misao: da je ranije imao takvu jednu mačku kukastog repa, možda bi stvari sada stajale drugačije. Da je po toj kući šetala jedna takva mačka kukastog repa koji donosi deliće sreće, možda bi njihov život bio lepši i bezbrižniji – i pored toga što nemaju dece.

Bilo bi baš lepo da ga uzmem, pomislio je. Mačak na slici ličio je na Haćija, bio je lep, imao je i kukasti rep, a i on sam dugo nije video Satorua.

Poslao je imejl svojoj ženi: „Prijatelj me je zamolio da udomim njegovog mačka, šta ti misliš o tome?“ Radi šta god hoćeš, glasilo je njen odgovor. Iako je odgovor bio ravnodušan, Kosukeu je ipak bilo drago što ga je dobio, s obzirom na to da se ni na jednu njegovu poruku, kakva god da je bila, ona dotad nije oglasila.

„Kad sam već uzeo mačka od prijatelja, da li bi htela da dođeš da ga vidiš?“ Ako je tako bude pitao, možda će se njegova žena, inače zaljubljena u mačke, napokon predati. Ako bi još i zakukao da ne zna kako da se o mačku brine, možda

bi svoje rezerve vezane za muža ostavila po strani i vratila se kući iz sažaljenja prema mačku.

Ali ne mogu, otac ne voli mačke, pomislio je Kosuke i cokuo jezikom čim je shvatio da se automatski zabrinuo zbog onoga što će mu otac na to reći.

Upravo se nad takvim situacijama zgražavala i njegova žena. A i sad, otkad je on postao vlasnik radnje, stvarno nije bilo razloga da se brine da li će njegov otac pozeleneti.

I tako se, podstaknut i time što će prkositi ocu, Kosuke Savada kandidovao da prihvati mačka svog prijatelja iz detinjstva.

Satoru Mijavaki se stvorio kod njega već prvog narednog slobodnog dana. Dovezao se u srebrnom autu, sa svojim voljenim mačkom.

Kad se ispred radnje začulo brundanje motora automobila, Kosuke je izašao napolje. Tačno u tom trenutku, Satoruov srebrni automobil ulazio je na parking-mesto.

„Tako se dugo nismo videli, Kosuke!“, skinuo je Satoru ruku s volana mašući mu kroz prozor s vozačkog sedišta.

„Dobro, dobro, hajde već jednom završi s parkiranjem“, požurivao ga je Kosuke s napetim osmehom na licu. To im je bio prvi susret posle tri godine. Bio je uzbuđen, kao i uvek. Potpuno isto kao kad su bili deca.

„Bolje da si se parkirao na prvo slobodno mesto. Onamo ti je sigurno bilo teže za parkiranje.“

Ispred radnje su postojala tri parking-mesta za mušterije, a Satoru je stao na ono koje je bilo najbliže ulaznim vratima. S te strane stajala je šupa i bile su ostavljene neke stvari, pa su se mušterije parkirale redom od prvog slobodnog mesta nadalje. Kosukeov auto je stajao u neasfaltiranom dvorištu.

„Ali nisam hteo da smetam ako naiđe neka mušterija.“

„Danas radnja ne radi, jesi li zaboravio?“

U fotografskoj radnji koju je Kosuke nasledio od svog oca, sredi je bila slobodan dan. Satoruov slobodan dan bila je subota jer je radio u firmi, ali se prilagodio onome što je Kosukeu bilo zgodnije, kad je on već bio taj koji ga je zamolio da prihvati mačka.

„Ah, tako je, u pravu si“, češkao se Satoru po glavi dok je izlazio iz auta, a zatim sa zadnjeg sedišta izvadio kavez s mačorom.

„To je Nana?“

„Aha. Već sam ti poslao sliku, zar ne? Ima kukast rep u obliku broja sedam. Baš zgodno ime, šta kažeš?“

„Pa ne znam baš – ti si oduvek voleo da daješ neka laka imena... Prethodni mačak ti se zvao Haći.“

Haći zbog onih šara u obliku ideograma za broj osam.

Kosuke ih je uveo u dnevnu sobu da bi dobro osmotrio mačkovu glavu, ali je Nana u kavezu samo frktao i uopšte nije hteo napolje. A kad je Kosuke probao da zaviri u kavez, našao se oči u oči s Naninim crnim kukastim repom i belom stražnjicom.

„Oh, pa šta je bilo, Nana? Nanaaa?“, pokušavao je Satoru izvesno vreme bojažljivim glasom da ga prizove, ali je ubrzo morao da odustane. „Izvini, izgleda da se uplašio nepoznatog mesta. Mislim da će se opustiti ako mu damo malo vremena“, rekao je Satoru i ostavio vratanca na kavezu otvorena. Prvo će se posvetiti obnavljanju starog prijateljstva.

„Ne bih da te nudim alkoholom pošto voziš. Šta bi da popiješ? Kafu, čaj?“

„Ah, da. Može kafa.“

Skuvali su kafu. Satoru je uzeo svoju šoljicu kafe od Kosukea i onako nehajno pitao: „Je l' ti supruga danas tu?“

Kosuke je hteo da ga slaže, ali je u međuvremenu, dok je smišljao izgovor, nastupila neugodna tišina, pa je na kraju odustao.

„Otišla je malo kod svojih.“

„Ah, dobro...“, rekao je Satoru i napravio grimasu koju bi bilo teško opisati. Onakvu kao da kaže: izvini, nisam znao da je to bolna tačka. „Nego... Hoće li biti sve u redu ako na svoju ruku budeš uzeo mačka? Mislim, neće te žena naribati kad se bude vratila?“

„Moja žena obožava mačke. Naprotiv, ako ga budem uzeo, možda je i namamim da se vrati kući.“

„Doduše, ukusi se razlikuju čak i kad su mačke u pitanju.“

„Pa eto, poslao si mi slike Nane, zar ne? Ja sam joj ih prosledio i pitao je šta misli, a ona mi je na to rekla da radim šta god hoću.“

„Pa sad, ne znam baš da li to znači da si dobio zeleno svetlo.“

„Otkad je otišla, jedini odgovor koji mi je poslala bio je vezan za tvoju mačku.“

To da će je na mačku namamiti da se vrati kući Kosuke je izgovorio u šali, ali se u stvari i te kako hvatao za slamku.

„Nije ona takva žena da bi izbacila mačka iz kuće kad bi se vratila, a i ako se ne bude vratila, to samo znači da ću se o mačku brinuti sam. Kako god da okreneš, neće biti problema.“

Onda dobro, popustio je Satoru. Ali sad je Kosuke imao pitanje.

„Nego, što je još važnije, zbog čega ti ne možeš da zadržiš mačka?“

Satoru se nelagodno osmehnuo i počeo po glavi.

„Zbog određenih okolnosti više neće moći da živi sa mnom.“

Kosukeu je tad sinulo. Već mu je i bilo malo čudno kad mu je Satoru rekao da može da se prilagodi njegovom slobodnom danu usred nedelje iako je radio u firmi.

„Restrukturiranje?“

„Ma, tako nešto... Uglavnom, više neće moći da živi sa mnom.“

Satoru je izbegavao odgovor, pa ni Kosuke nije hteo dalje da pritiska. Očigledno mu se nije razgovaralo o tome.

„U svakom slučaju, pošto sam već morao negde da zbrinem Nanu, počeo sam da zovem prijatelje, jednog po jednog.“

„Razumem, sigurno ti nije bilo lako.“

Kosuke je sad još jače poželeo da uzme mačka. Em će prijatelju priteći u pomoć, em je taj prijatelj bio upravo Satoru.

„Nego, hoće li s tobom biti sve u redu? Mislim... kakvi su ti planovi za budućnost?“

„Hvala ti, biću ja dobro, samo da zbrinem Nanu.“

Kosuke je osetio da ne može da zadire dalje od toga. Kad bi još i rekao: „Ako bilo šta mogu da učinim...“, bilo bi previše.

„Nego, stvarno sam se zaprepastio kad sam ga video na slici, pljunuti je Haći!“

„Još i više liči kad ga vidiš uživo.“

Satoru je bacio pogled ka kavezu koji mu je stajao iza leđa, ali Nana nije davao znak da bi mogao okrenuti glavu ka njemu.

„I ja sam se zaprepastio kad sam ga prvi put video. Na sekund sam pomislio da to stvarno i jeste Haći.“

Premda je to bilo nemoguće, sama činjenica da se Satoru tome nasmejao rastužila je Kosukea.

„A šta je bilo s Haćijem?“

„Uginuo je kad sam bio u srednjoj školi. Vlasnik nam je javio da ga je udario auto.“

Za Satorua je to i dan-danas bila strašna vest. Pitao se gde je bio kad ju je dobio.

„Mogao si bar da mi javiš.“

Mogli su zajedno da ožale mačka koga su obojica poznavali. Satoru je sigurno nasamo plakao kad god bi pomislio na njega.

„Izvini, molim te, ja navalio s tužnim pričama.“

„Nemoj da mi se izvinjavaš, budalo“, blago je zamahnuo Kosuke ka njemu, a Satoru se zanjihao da izbegne udarac.

„Kako vreme leti! Kao da je juče bilo kad smo ti i ja našli Haćija na ulici. Sećaš li se, Kosuke?“

Da li se Kosuke seća? „Pa kako da se ne sećam?“, nelađodno se osmehnuo Kosuke, a onda je i na Satoruovom licu zaigrao stidljiv osmeh.

*

Na vrhu blagog uzvišenja, nedaleko od foto-studija *Savada*, postojao je stambeni kompleks. U delu grada koji je pre trideset godina važio za moderan nizale su se stambene zgrade i mondenski kondominijumi nalik na izložbene kuće.

U tom prijatnom naselju živela je Satoruova porodica. Njih troje: Satoru i njegovi roditelji.

Satoru i Kosuke su u drugom razredu osnovne krenuli u istu školu plivanja. Kosuke je odmalena bio sklon alergijama, pa ga je tamo odvela majka, uverena u tačnost teorija da će mu koža od plivanja ojačati. Satoru je išao iz drugog razloga: plivao je toliko brzo, maltene kao da između prstiju ima plovne kožice, da su mu nastavnici preporučili da se upiše u školu i nauči pravilno da pliva.

Satoru je bio pravi zvrk i voleo je za vreme slobodnih aktivnosti da zaroni do dna bazena da bi puzio naokolo kao

neki daždevnjak i zatim se otisnuo s dna i tako prepadao druge učenike. Instruktor ga je stalno grdio i vikao mu: „Ti si neki Kapa³, šta li?“, pa je tako i dobio nadimak Kapa. U zavisnosti od trenutnog raspoloženja, instruktor ga je povremeno zvao i Gnjurac.

Ali kad bi počeo čas, Satoru je plivao u naprednoj grupi u kojoj su bili isključivo brzi plivači, dok je Kosuke bio deo redovne grupe kojoj je pripadao veliki broj onih s dermatitisima.

Bez obzira na sve te nadimke, Satoru je izgledao fantastično dok je klizio kroz vodu. Bili su dobri drugovi, ali je u tim trenucima Satoru Kosukeu ipak pomalo išao na živce. Uvek bi pozeleo da je malo više nalik na njega. Doduše, kad je video da se jedna neslana šala sa skakanjem u vodu završila Satoruovim razbijenim čelom o dno bazena, njegova zavist se odmah raspršila. U takvim danima bi valjda ipak prevagnulo ono njegovo povremeno osećanje frustracije.

Bio je početak leta, otprilike dve godine pošto su njih dvojica krenula na plivanje. Na dogovoreno mesto u dnu uzvišenja na čijem je vrhu stajalo naselje, gde su se uvek sretali kada su odlazili u školu plivanja, prvi je stigao Kosuke – tako se dogodilo da je Kosuke bio taj koji je pronašao kutiju.

Tačno ispod oglasne table naselja ugledao je tu ostavljenu kutiju. Iznutra je dopiralo: *mjau-mjau!* Sagnuo se i bojažljivo otvorio ovlaš zatvorenu kutiju i gle – unutra su bila dva klupka belog, mestimično prošaranog paperjastog krzna.

Kosuke je bez reči zurio u njih. Kakva bespomoćna, krhka stvorenja, pomislio je. Bila su toliko mala da se suzdržavao i da ih dodirne.

---

³ Jap.: Kapa – biće iz japanske mitologije za koje se verovalo da obitava u vodi. (Prim. prev.)

Utom se iznad njegove glave začuo Satoruov glas: „Ah, vidi mace! Otkud one ovde?“, rekao je i čučnuo kraj Kosukea.

„Neko ih je tu ostavio.“

„Jao, kako su slatke!“

Izvesno vreme obojica su ih obazrivo prstima mazila po onom paperju, da bi ubrzo Satoru progovorio: „Hoćeš li da probaš da uzmeš jednu u ruke?“

Kosuke je u glavi tačno mogao da čuje majčin glas koji ga je odmalena upozoravao da zbog svojih alergija ne sme da dira životinje, ali nije mogao da istrpi da Satoru uzme mače u ruke a da on to ne uradi. Uostalom, on ih je prvi i pronašao.

Zavukao je ruku ispod mace, podigao je i spustio na dlan – bila je tako lagana!

Želeli su da još dugo ostanu tu da maze mačiće, ali bi zakasnili na plivanje. Teška srca su ustali i naglas izgovorili da je vreme da se krene. Obećali su jedan drugom da će na povratku kući doći još jednom da ih obiđu i kao bez duše potrčali ka školi plivanja. Malčice su zakasnili i obojica dobili čvrge od instruktora.

Kad se trening završio, na povratku kući i jedan i drugi su potrčali koliko su ih noge nosile, ali ovog puta u pravcu oglasne table u podnožju naselja.

Kutija je i dalje stajala ispod oglasne table, ali je u njoj bilo ostalo samo jedno mače. Neko je verovatno uzeo ono drugo.

Imali su osećaj da je sudbina onog preostalog mačeta u njihovim rukama. Onog mačeta što je na čelu imalo šaru u obliku ideograma za broj osam. I crni kukasti rep.

Seli su na zemlju kraj kutije i piljili u usnulo sklupčano mače. Ima li ijednog deteta na ovom svetu koje ne bi poželelo da to maleno pufnasto biće ponese kući? Šta bi bilo kad bi ga stvarno i poneli kući, brzo su preturali po svojim glavama, znajući tačno o čemu onaj drugi razmišlja.

Kakva bi situacija bila kod mene, mislio je Kosuke. Majka bi se sigurno protivila tome zbog svojih alergija, a ni otac nije neki ljubitelj životinja...

Nasuprot Kosukeu, koji je bio pun sumnji, Satoru je hitro doneo odluku.

„Probaću ja da namolim mamu...“

„Nisi fer!“

Taj naprasni optuživački ton vukao je korene iz jednog od prethodnih časova plivanja. Naime, jedna devojčica koja se Kosukeu malčice sviđala promrmljala je da je Satoru baš kul kad ga je ugledala kako pliva u naprednoj grupi (mada je, kad sada malo bolje razmisli, ona u stvari rekla: „Znam da je to Kapa, ali baš je kul kad pliva“, tako da je bilo teško reći da li je imao razloga da mu zavidi na takvom komplimentu).

Satoru je bio brz plivač, nije imao alergije, a i njegovi majka i otac su bili dobri ljudi i sigurno bi mu dozvolili da zadrži mače ako bi ga doneo kući. Znači, ne samo da je devojčica koja se Kosukeu sviđala rekla da je Satoru kul nego će on sad još tako bez ikakve muke dobiti i ovo mekano, pufnasto stvorenje. Kakva nepravda!

Satoru, onako etiketiran kao nepravedan, stajao je zbunjeno kao da je dobio šamar. Čim mu je video taj izraz lica, Kosukea je počela da grize savest. I sam je dobro znao da se samo istresao na Satorua.

„Ali ja sam je prvi pronašao...“, rekao je kakav-takav izgovor, na šta mu je Satoru, savršeno iskren, rekao: „Izvini, stvarno je jesi prvi pronašao. To je tvoja mačka.“

Kosuke je osetio stid što je prasnuo na njega, ali je uspeo samo ljutito da klimne glavom. Rastavši se od Satorua pomalo u nelagodi, poneo je kartonsku kutiju s mačetom i otišao kući.